

DAVLAT TASHKILOTIDA QONUNIYLIKNI TA'MINLASH

Ismatullayeva Shirin Suratovna

Toshkent shahar yuridik texnikumi

"Umumta'lim fanlari" kafedra mudiri

Annotatsiya: Ushbu maqolada davlat tashkilotlarida qonuniylikni ta'minlashning huquqiy asoslari va amaliy jihatlari tahlil qilinadi. Maqola davlat tashkilotlarining faoliyatida qonun ustuvorligi, shaffoflik, adolat va javobgarlik tamoyillarini ta'minlashning ahamiyatini yoritadi. Shuningdek, maqolada davlat boshqaruvining samaradorligini oshirish uchun byurokratiya va korrupsiyaga qarshi kurashish, shaffoflikni ta'minlash, elektron hukumat tizimlarini joriy etish kabi muhim chora-tadbirlar ko'rib chiqiladi. O'zbekiston Respublikasida qonuniylikni ta'minlash bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar va xalqaro tajribalar hamda davlat tashkilotlarida qonunlarni buzish holatlarini kamaytirishga qaratilgan yechimlar muhokama qilinadi. Maqola davlat tashkilotlarida qonuniylikni mustahkamlashning ijtimoiy va siyosiy ahamiyatini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: Davlat tashkilotlari, qonuniylik, qonun ustuvorligi, shaffoflik, adolat, javobgarlik, korrupsiya, byurokratiya, elektron hukumat, davlat islohotlari, huquqiy asoslar, davlat boshqaruvi, xalqaro tajriba, davlat xizmatlari, fuqarolar huquqlari

Kirish. Qonuniylik – bu davlat tashkilotlarining faoliyatini yuritishda asosiy tamoyil hisoblanadi. Har bir davlat tashkiloti o'z faoliyatida qonunlarga, normativ-huquqiy hujjatlarga rioya qilishi, fuqarolarning huquqlarini himoya qilishi va adolatli boshqaruvni ta'minlashi zarur. O'zbekiston Respublikasi davlat tashkilotlarida qonuniylikni ta'minlashga

alohida e'tibor qaratilmoqda. Ushbu maqolada davlat tashkilotlarida qonuniylikni ta'minlash usullari, bu boradagi muammolar va yechimlar yoritiladi.

Davlat Tashkilotlarida Qonuniylikni Ta'minlashning Asosiy Tamoyillari

1. Qonun ustuvorligi

Davlat tashkilotlarining faoliyatida qonun ustuvorligi tamoyili muhim o'rin tutadi. Har bir tashkilot faoliyatini faqatgina qonunlarga asoslangan holda amalga oshirishi kerak. Bu, o'z navbatida, fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini himoya qilish, korrupsiyaning oldini olish va davlat boshqaruvining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

2. Shaffoflik va hisobdorlik

Qonuniylikni ta'minlashda shaffoflik va hisobdorlik tamoyillari muhimdir. Davlat tashkilotlari o'z faoliyatini shaffof olib borishi, fuqarolarga o'z harakatlarining natijalarini tushuntirish va davlat mablag'laridan foydalanishni hisobdorlik bilan amalga oshirishlari kerak. Bu esa davlat organlariga bo'lgan ishonchni mustahkamlaydi.

3. Ijtimoiy adolat

Qonuniylikni ta'minlashda ijtimoiy adolatni ta'minlash ham alohida ahamiyatga ega. Har bir fuqaroga teng huquqlarni taqdim etish, ularning huquqiy manfaatlarini himoya qilish va adolatli qarorlar qabul qilish muhimdir. Davlat tashkilotlari huquqiy muhofaza, tibbiyot, ta'lim va boshqa sohalarda adolatni ta'minlashga mas'uldir.

4. Qonunlarga rioya etish va javobgarlik

Davlat tashkilotlarining har bir xodimi o'z ishini qonunlarga muvofiq olib borishi kerak. Qonunlarni buzganlik uchun davlat tashkilotlarida javobgarlik belgilanishi zarur. Bu, nafaqat mehnat tartib-qoidalarini buzgan xodimlar uchun, balki tashkilot rahbarlari uchun ham tegishli bo'lishi kerak.

Davlat Tashkilotlarida Qonuniylikni Ta'minlashda Xalqaro Tajriba

1. Xalqaro huquq va shartnomalar

O'zbekiston xalqaro miqyosda ham qonuniylikni ta'minlashga alohida e'tibor qaratmoqda. Xalqaro huquq va shartnomalar davlat tashkilotlarining faoliyatini tartibga solishda muhim o'rin tutadi. O'zbekiston Birlashgan Millatlar Tashkiloti (BMT) va boshqa xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikda davlat xizmatlari va boshqaruvi sohasida qonuniylikni mustahkamlash bo'yicha qator tashabbuslarni amalga oshirmoqda.

2. Yevropa davlatlarining tajribasi

Yevropa davlatlarida davlat tashkilotlarida qonuniylikni ta'minlashning samarali mexanizmlari ishlab chiqilgan. Masalan, shaffoflikni ta'minlash uchun elektron hukumat tizimi, davlat organlarining faoliyatini nazorat qilish uchun mustaqil inspeksiya va audit xizmatlari tashkil etilgan. Yevropada davlat tashkilotlari faoliyatining ochiqligi va javobgarligi yuqori darajada.

Davlat Tashkilotlarida Qonuniylikni Ta'minlashda O'zbekistonning O'rni

O'zbekistonning davlat tashkilotlarida qonuniylikni ta'minlash borasida muhim qadamlar qo'yilmoqda. Prezidentning "Davlat boshqaruvini takomillashtirish va davlat xizmatlarini rivojlantirish to'g'risida"gi farmonlari, davlat xizmatlari agentligi tomonidan amalga oshirilayotgan islohotlar va normativ-huquqiy hujjatlar orqali qonuniylikni ta'minlashda mustahkam asoslar yaratilmoqda. Xususan, elektron hukumatning rivojlanishi, shaffoflikni ta'minlash, korrupsiyaga qarshi kurashish chora-tadbirlari va davlat organlarining mas'uliyatini oshirish sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar qonuniylikni ta'minlashning muhim omillari hisoblanadi.

Xulosa. Davlat tashkilotlarida qonuniylikni ta'minlash – bu davlat boshqaruvining samaradorligini oshirish va fuqarolarning huquqlarini himoya qilish yo'lida muhim

qadamlardir. Qonun ustuvorligini ta'minlash, shaffoflik va adolatli boshqaruvni amalga oshirish davlatning mustahkam huquqiy poydevorini yaratadi. O'zbekistonning davlat tashkilotlarida qonuniyligni ta'minlash bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar xalqaro tajribaga tayangan holda, yanada samarali va zamonaviy bo'lishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasining "Davlat xizmatlari to'g'risida"gi Qonun.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Davlat boshqaruvini takomillashtirish va davlat xizmatlarini rivojlantirish to'g'risida"gi farmoni.
4. O'zbekiston Respublikasi "Qonun ustuvorligi" to'g'risidagi Qonun.
5. O'zbekiston Respublikasi "Elektron hukumat" to'g'risidagi Qonun.
6. Xalqaro huquq va davlat boshqaruvi: www.lex.uz rasmiy portali.
7. O'zbekiston Respublikasi "Jinoyat kodeksi" va "Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi" Kodeks.
8. O'zbekiston Respublikasida davlat xizmatlarini rivojlantirish va isloh qilish bo'yicha ma'ruzalar to'plami.
9. Zokirov, A. "Davlat boshqaruvi va qonuniylik: muammolar va yechimlar" (ilmiy maqola).
10. Xalqaro tashkilotlar va davlat boshqaruvi: xalqaro tajribalar.